

Bestsellerio „Hamnetas“ autorės kūrinys

SANTUOKOS

PORTRETAS

ROMANAS

MAGGIE

O'FARRELL

baltos lankos

Maggie O'Farrell

Santuokos portretas

romanas

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė

baltos lankos

Nuošalus užkampis

Fortezza šalia Bondeno, 1561 m.

Lukrecija sėdasi už ilgo, nušveisto iki vandens glotnumo pietų stalo, ant kurio išdėliotos lėkštės, stovi apverstos taurės, supintas egliaškių vainikas. Jos vyras sėda ne į savo įprastą vietą kitame stalo gale, bet šalia jos, taip arti, kad panorėjusi ji galėtų pasidėti galvą jam ant peties; jis išskleidžia servetėlę, pataiso peilį, kad lygiau gulėtų, pritraukia arčiau judviejų žvakę, o ji neapsakomai aiškiai, tarsi žvelgdama per spalvotą stiklą – o galbūt kaip tik pasitraukusi nuo spalvoto stiklo, – supranta, jog jis ketina ją nužudyti.

Jai šešiolika, po vestuvių nepraėjo dar nė metų. Jiedu beveik visą dieną keliavo, stengdamiesi kiek įmanoma išnaudoti šiuo metų laiku šykščią dienos šviesą, auštant paliko Ferarą, išjojo į – jis taip jai sakė – medžioklės namelį nuošaliame provincijos šiaurės rytų kampelyje.

Bet čia anaiptol ne medžioklės namelis, norėjo pasakyti Lukrecija jiems pasiekus kelionės tikslą: aukštasienis pastatas iš tamsaus akmens, vienoje pusėje – tankus miškas, kitoje įmantriai vinguriuoja Po upė. Jai norėjusi atsigręžti į vyrą, tebesėdintį balne, ir paklausti: kam tu mane čia atsivežei?

Tačiau ji nieko nepasakė, leido savo kumelei sekti takeliu jam iš paskos po drėgme varvančiais medžiais, pereiti arkiniu tiltu ir įžengti į vidinį keistos, nepažįstamos žvaigždės

pavidalo tvirtovės kiemą; jau tada jai pasirodė, kad čia stebėtinai mažai žmonių.

Jų žirgus nuvedė, ji nusiėmė peršlapusį apsiaustą ir skrybėlę, o jis visą laiką žiūrėjo į ją, stovėdamas nugara į židinyje liepsnojančią ugnį; štai dabar gestais liepia kaimiečiams tarnams išlįsti iš menės kampus gaubiančios prietemos, įdėti jiems į lėkštes maisto, paraikyti duonos, įpilti į taures vyno, ir jos atmintyje staiga iškyla kimiai sušnabždėti svainės žodžiai: dėl visko apkaltins tave.

Lukrecijos pirštai tvirtai suima lėkštės kraštą. Įsitikinimas, kad jis siekia jos mirties, toks aiškus, jog junta jį šalia, tarsi ant krėslo ranktūrio nutūpusį tamsiaplunksnį maitvanagį.

Štai kam prireikė netikėtos kelionės į šį nuošalų užkampį. Jis atsigabeno ją čia, į šitą akmeninę tvirtovę, kad galėtų nužudyti.

Iš apstulbimo ji trūktelėjusi palieka savo kūną ir vos nesusijuokia: sklando po pat skliautinėmis lubomis, žiūri apačion į save ir jį, sėdinčius prie stalo, valgančius sultinį ir pasūdytą duoną. Mato, kaip jis palinksta prie jos, kažką sako, pirštais liesdamas pliką riešo odą; stebi, kaip ji pati pritariamai linkčioja, nuryja kąsnį, ištaria kelis žodžius apie kelionę, apie įdomius pakeliui pastebėtus reginius, tarsi viskas tarp jų būtų gerai, tarsi tai būtų normali vakarienė, po kurios abu nueis miegoti.

Iš tiesų, tebesklandydama po šaltais, aprasojusiais menės lubų akmenimis mąsto ji, kelionė iš rūmų buvo nuobodi – jojo plikais, sušalusiais laukais, sunki padangė atrodė išvargusi, nukarusi iki pat belapių medžių viršūnių. Vyras paleido žirgą risčia, ji jojo iš paskos, mylių mylias šokčiojo balne, ėmė gelti nugarą, sušlapusios kojinės iki kraujo nutrynė kojų odą. Pirštai, kuriais tvirtai laikė vadeles, net voverių kailiukais

pamuštosė pirštinėse sustingo nuo šalčio, žirgo karčiai irgi netruko apledėti. Vyras jojo priekyje, lydintas dviejų sargybinių. Išjojus iš miesto į laukus, Lukrecija panorė pentiniais paraginti žirgą, suspausti jam šlaunis kulnais, pajusti, kaip kanopos skrieja akmenuota dirva, dideliu greičiu perlėkti slėnio plokštumą, bet žinojo, kad taip negalima, kad jai skirta joti vyrui iš paskos, geriausiu atveju, jeigu jis pakvies – greta jo, bet nieku gyvu ne priešakyje, tad ir toliau kratėsi risčia.

Sėdėdama už stalo ir žiūrėdama į vyrą, kurį įtaria ją nužudysiant, dabar gailisi to nepadariusi, gailisi, kad neparagino savo kumelės lėkti šuoliais. Gailisi, kad neaplenkė jo, garsiai kvatodama iš nusikalstamo džiugesio, besiplaikstančiais plaukais ir apsiaustu, kanopomis taškydama purvą. Gailisi nepasukusi žirgo tolimų kalvų link, kur būtų galėjusi pasislėpti tarp raukšlėtų uolų viršukalnių ir jis niekada jos nesurastų.

Jis pasiremia alkūnėmis abipus lėkštės, pasakoja, kaip vaikystėje atvykdavo į šitą medžioklės namelį – atkakliai jį taip vadina, – kaip tėvas vykdamas medžioti jį čia pasiimdavo. Ji klausosi pasakojimo, kaip jam tekdavo be saiko laidyti strėlės į taikinį, pakabintą ant medžio, kol pirštai pasrūdavo krauju. Linkčioja, reikiamą akimirką šį tą užjaučiamai sumurma, bet iš tiesų nori tik pažvelgti jam tiesiai į akis ir pasakyti: žinau, ką esi sumanęs.

Ar jis nustebtų, gal net sutriktų? Gal mano, kad jo žmona naivi neišmanėlė, ką tik išleista iš vaikų kambario? Ji viską mato. Mato, kaip rūpestingai, kaip stropiai jis įgyvendina savo sumanymą – kaip atskyrė ją nuo visų, kaip privertė jos svitą pasilikti Feraroje; dabar ji čia viena, daugiau iš *castello* nėra jokių žmonių, tik jiedu, lauke pastatyti du sargybiniai ir saujelė jiems patarnaujančių kaimiečių.

Kaip jis tai padarys? Jai beveik knieti šito paklausti. Peilio smūgis tamsiame koridoriuje? Rankos, sugniaužusios gerklę? Krytis nuo žirgo, iš pažiūros grynas atsitiktinumas? Ji nė kiek neabejoja, kad visa tai jam prieinama. Norėtų patarti, kad vis dėlto pasistengtų, nes jos tėvas ne iš tų, kurie abejingai išklauptų žinią apie dukters nužudymą.

Ji pastato ant stalo taurę, kilsteli smakrą, pasuka galvą ir žiūri į savo vyrą Alfonsą, Feraros kunigaikštį, svarstydamą, kas gi bus toliau.